

PROSPECTIVA: EL MÈTODE PER ADAPTAR-SE AL FUTUR

Pensar en el futur sempre ha format part de l'estratègia i la formulació de les polítiques. Tanmateix, fer-ho de manera estructurada, integral, activa i utilitzant la metodologia de la previsió estratègica és un exercici relativament recent. La prospectiva és la disciplina que consisteix a explorar el futur per tal d'anticipar amenaces i oportunitats i, d'aquesta manera, millorar la planificació estratègica i l'elaboració de polítiques. Les oficines nacionals de prospectiva, normalment anomenades *foresight units*, representen iniciatives per reflexionar més enllà del present, per afrontar la incertesa i la complexitat del demà de manera orientada. El seu objectiu és generar un canvi en la gestió de la presa de decisions en la formulació de polítiques, i fer-ho d'una manera que generi un impacte a llarg termini i ens eviti haver de fer front a situacions no desitjades. A continuació, presentem diversos països i organitzacions que ofereixen diferents models institucionals per incorporar la prospectiva en l'elaboració de polítiques.

COMISSIÓ EUROPEA The European Strategy and Policy Analysis System (ESPAS) (2012)

El Sistema Europeu d'Anàlisi d'Estratègies i Polítiques (ESPAS) és un mecanisme interinstitucional de la UE que promou la previsió i la governança de manera anticipada. Reuneix nou institucions i organismes de la UE (entre les quals hi ha la Comissió i el Parlament) per reflexionar a llarg termini sobre els desafiaments i les oportunitats que avui afronta la Unió, i per ajudar els responsables polítics a prendre decisions polítiques efectives. La Comissió va publicar el seu primer informe de prospectiva estratègica l'any 2020.

OCDE Strategic Foresight Unit (2013)

L'OCDE (Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic) és la institució degana en l'aplicació de l'estratègia prospectiva. La Strategic Foresight Unit existeix per augmentar l'ús i l'impacte de la prospectiva estratègica en les polítiques de l'OCDE, i en la formulació de polítiques per part dels governs. La tasca de la Unitat implica donar suport als governs, millorar la tasca de l'OCDE i preparar l'organització per al futur.

ESPANYA Oficina Nacional de Prospectiva y Estrategia (2020)

L'Oficina Nacional de Prospectiva i Estratègia és una Direcció General de la Presidència del Govern d'Espanya dedicada a analitzar els reptes i les oportunitats de les pròximes dècades per tal de fer-los front. L'Oficina treballa estretament amb els ministeris i altres organismes de l'Estat, així com amb universitats, *think tanks*, fundacions, ONG i entitats de la societat civil. A més, l'Oficina representa a Espanya a la EU-Wide Foresight Network de la Comissió Europea i col·labora amb institucions comunitàries, com el Joint Research Centre.

REGNE UNIT Government Office for Science (Go-Science) Foresight Programme (2002)

La unitat dedicada específicament a la prospectiva al Regne Unit es va crear fa més de vint anys, amb l'objectiu d'oferir evidències als *policymakers* per ajudar-los a crear polítiques que siguin més resilents als desafiaments futurs. La unitat es troba dins de l'Oficina Governamental per a la Ciència.

CANADA Policy Horizons (2010)

L'oficina de prospectiva del Govern de Canadà és una organització federal, l'objectiu de la qual és ajudar el Govern a desenvolupar polítiques i programes orientats al futur davant dels reptes del futur. L'oficina respon a la demanda de diversos departaments i agències federals. Policy Horizons ha publicat diversos informes anomenats *Metascans*.

FINLÀNDIA Foresight Centre (1993)

L'oficina de prospectiva de Finlàndia està estretament vinculada al Parlament i al poder executiu, i se centra en particular en la política científica i tecnològica. Fins a 17 membres del Parlament finlandès integren el comitè, i el seu objectiu és coordinar amb el Govern l'anàlisi sobre els principals problemes i oportunitats futures, entre aquests la realització de l'Agenda 2030.

PAÏSOS BAIXOS Dutch Public Health Foresight Study (2018)

Els Països Baixos tenen una llarga trajectòria dedicada a la prospectiva. En són exemple la Netherlands Environmental Assessment Agency (PBL) o la Central Planning Bureau (CPB) per a l'anàlisi de la política econòmica, creada el 1945. La més recent és el Dutch Public Health Foresight Study.

MALÀISIA

Malaysia Foresight Intitute
(*myForsight*, 2012)

Malàisia és un clar exemple de com es pot utilitzar la prospectiva per desenvolupar un horitzó nacional i enfortir la cohesió entre diversos sectors. El 2017, l'Acadèmia de les Ciències (ASM) va publicar *Envisioning Malaysia 2050*, un estudi que integra les perspectives de ciència, tecnologia i innovació, economia i finances, societat i cultura, així com geopolítica. L'objectiu és transformar el país en una potència en alta tecnologia el 2030.

EUA

Center for Strategic Foresight
(2018)

Creat per l'Oficina de Responsabilitat Governamental (GAO) el 2018, el Center for Strategic Foresight té com a objectiu donar suport per a la identificació, seguiment i anàlisi dels problemes emergents que encaren els responsables de la formulació de polítiques. La unitat identifica qüestions emergents i realitza estudis prospectius. D'altra banda, cada quatre anys, l'Agència d'Intel·ligència Estatinidencna (CIA) publica el seu informe prospectiu *Global Trends*.

EMIRATS ÀRABS UNITS

Future Foresight Strategy
(2017)

El 2016 va néixer la Dubai Future Foundation (DFF) per promoure el pensament a llarg termini. Un any més tard, la Future Foresight Strategy va establir una unitat nacional centrada en la previsió i institucionalització de la prospectiva. També es va impulsar la Future Foresight Platform (FFP) com una plataforma virtual. El Govern dels EAU està associat amb el Fòrum Econòmic Mundial (WEF) per acollir el Meeting for Shaping the Future.

SINGAPUR

Centre for Strategic Futures
(CSF, 2010)

El sistema de prospectiva estratègica de Singapur és un dels més desenvolupats del món. Dues unitats específiques, creades el 2010, n'assumeixen la responsabilitat: d'una banda, el Centre for Strategic Futures (CSF), dins de l'Oficina del primer ministre i que dirigeix la Strategic Foresight Network (SFN); i de l'altra, la Strategic Foresight Unit (SFU), que opera sota el control del Ministeri de Finances.

NOVA ZELANDA

State Services Commission:
Futures Programme (2002)

Des dels seus inicis, la Comissió de Serveis de l'Estat va desenvolupar el Future Practitioners Forum, una xarxa per donar suport als servidors públics en matèria de prospectiva. Des del 2020, la Llei de Servei Públic facilita, cada tres anys, la producció d'informes informatius a llarg termini. En particular, el Departament del Primer Ministre i el seu Gabinet (DPMC) tenen la unitat d'exploració d'horitzons a llarg termini en assumptes relacionats amb la política d'estratègia nacional de seguretat.

Elaboració: CIDOB

Fonts: «Features of effective systemic foresight in governments around the world», School of International Futures, 2021; «Government foresight units/strategies across the globe», *Deloitte*, 2021; «Foresight and Anticipatory Governance in Practice Lessons in effective foresight institutionalisation», *OECD*, 2021.

